

KREFTFORENINGEN

Kreftforeningen

Årsregnskap 2016

Årsberetning 2016

Kreftforeningens formål er å arbeide for å forebygge og bekjempe kreft samt bedre livskvaliteten for pasienter og pårørende. Kreftforeningen er en viktig samfunnsaktør. Gjennom forskning og forebygging, informasjon, støtte, rådgivning og politisk arbeid bekjemper vi kreft lokalt, nasjonalt og globalt. Kreftforeningen har hovedkontor i Oslo og distriktskontorer i Tromsø, Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Hamar, Tønsberg og Oslo.

Ny strategi ble vedtatt av representanskapet i 2015 og gjelder fra og med 2016 til og med 2019. Våre mål er:

1. Norge skal bli et foregangsland for kreftforebygging.
2. Norge skal bli et foregangsland for gode pasientforløp.
3. Flere skal bli friske eller leve lenger med kreft.
4. Bedre livskvalitet for pasienter og pårørende.
5. En mer brukerorientert kreftomsorg.
6. Økt engasjement for kreftsaken.

Under følger en oppsummering av året som har gått, før vi beskriver hovedaktiviteter og resultater oppnådd i løpet av 2016 innenfor hvert av de strategiske hovedmålene.

2016 – et godt år for Kreftsaken

I 2016 har Kreftforeningen oppnådd større oppmerksomhet enn noensinne, og omdømmet vårt er på topp blant frivillige organisasjoner. I mange viktige saker har vi fått gjennomslag, som for eksempel reklamefrie røyk- og snuspakker, tarmkreftscreening og HPV opphentingsvaksine. Uhelbredelig kreft og arvelig kreft er satt på dagsordenen gjennom kampanjer som har skapt stort engasjement både i form av diskusjon om tema og i form av giverglede. Også i diskusjoner om nye medisiner, helsenæring og ny teknologi har vi satt dagsordenen og tatt en tydelig posisjon.

Kreftforeningen oppnår resultater, enten vi jobber alene, gjennom andre eller i samarbeid med andre aktører. Med kunnskap om pasienter og pårørende kombinert med målrettet politisk påvirkningsarbeid og bred kompetanse innen kommunikasjon er vi en betydelig samfunnsaktør som får innpass hos politikere, i strategiske råd og utvalg, på universiteter og sykehus. Denne posisjonen tar vi for å forbedre fremtidens kreftbehandling og for å gjøre det enklere å være fremtidens kreftpasient.

Det pågår en diskusjon om hvordan tippemidlene skal fordeles til ulike frivillige organisasjoner. Dette er en sak som påvirker våre inntektsmuligheter og fremtidsutsikter, og det har vært viktig for oss å arbeide for at Stortinget vedtar en modell som gir Kreftforeningen

minst mulig reduksjon i inntekter, samtidig som vi har sett på andre mulige fremtidige inntektskilder.

1. Norge skal bli et foregangsland for kreftforebygging

Reklamefrie røyk- og snuspakker

I 2016 vedtok Stortinget å innføre reklamefrie pakker fra 2018. Dette er en stor seier for Kreftforeningen og nok en milepæl i arbeidet vårt mot tobakk. Reklame fungerer, spesielt overfor yngre. Nå mister tobakksindustrien den siste reklameflaten for å lokke unge inn i avhengighet. Gjennom kunnskap, kampanjer, kronikker og myndighetskontakt har vi synliggjort tobakksindustriens påvirkning og makt samt konsekvensene av tobakksbruk. Vi har hatt stor nytte av kompetansen som finnes internasjonalt blant annet i WHO, i det europeiske juridiske nettverket (som vi har etablert) og i «The framework Convention for Tobacco control», et nettverk for frivillige organisasjoner som arbeider for tobakksforebygging. WHO valgte å legge hovedarrangementet på Verdens tobakksfrie dag 31. mai til Kreftforeningens lokaler. Det ga blant annet svært god pressedekning internasjonalt, med oppslag i land som Spania og Kina.

Yrker og kreft – «Brennsikkert»

Beregninger viser at 8 av 10 arbeidsrelaterede dødsfall i Norge skyldes kreft. Yrkesrelatert kreft rammer mange profesjoner, herunder brannmenn. Gjennom kampanjen «Brennsikkert» har Kreftforeningen, i samarbeid med Brannmenn mot Kreft, satt søkelys på brannfolks rett til bedre beskyttelse og yrkesskadeforsikring. Kampanjen hadde avspark under Arendalsuka, der en ordførerstafett ble lansert. Saken har vært fremmet i stortingshøringen om budsjett. Gjensidigestiftelsen har gitt 2 millioner kroner til forskning på sammenhengen mellom brannmannyrket og kreft. Internasjonalt har Kreftforeningen, i samarbeid med Kræftens Bekæmpelse og the French Cancer Ligue, også belyst problemstillingene knyttet til yrkesrelatert kreft og retten til helse.

2. Norge skal bli et foregangsland for gode pasientforløp

Ny teknologi bedrer pasientforløp

For pasienter handler digitalisering og innføring av ny teknologi om økt overlevelse, økt egenmestring og helsepersonell som får bedre støtte til å ta riktige beslutninger. Med plass i det nasjonale e-helsestyret har Kreftforeningen mulighet til å påvirke prioriteringer og beslutninger knyttet til «Én innbygger – én journal» og til satsing på velferdsteknologi.

Gründerfirmaet No Isolation har utviklet en robot som alvorlig syke barn kan benytte for å være i kontakt med skole og venner. Med Sykehuskolen i Oslo og No Isolation har vi etablert et samarbeid som skal gi kreftsyke barn mulighet til å ta i bruk roboten og samtidig bidra til at helsepersonell og skole ser nytten av roboten som hjelpemiddel.

I samarbeid med Oslo Medtech, regionalt forskningsråd, Innovasjon Norge, AbbVie og Driv Inkubator, har vi arrangert idékonkurranser for å få frem teknologi og ideer som kan dekke krefttrammedes behov for mer tid hjemme.

Kvalitet i behandlingen

Kreftforeningen er tilfreds med at vi i 2016 har fått gjennomslag for saker vi har jobbet med over lang tid. Pasienter med kreft har fra september 2016 fått rett til kontaktlege i spesialisthelsetjenesten. Vi har jobbet for å sikre samhandlingen mellom forløpskoordinatorer og kreftkoordinatorer for å sikre sammenheng i tjenesten. I tillegg er vi glade for at underernæring endelig er kommet på den politiske dagsordenen – en sak som er spesielt viktig for eldre kreftpasienter.

3. Flere skal bli friske eller leve lenger med kreft

Helsenæring og såkorn

For å kunne gi pasienter rask tilgang til nye behandlingsmetoder og legemidler, har Kreftforeningen tatt til orde for at Norge må utnytte sitt unike potensial (helsesdata, personnummer, forskning og erfaring fra olje og gass) til å utvikle en helsenæring. Vår posisjon i HelseOmsorg21-rådet gir oss mulighet til å sette dagsordenen og bidra til at utvikling, innovasjon og kommersialisering av resultatene fra forskning prioriteres. Med Kreftforeningens «såkornssatsing» bidrar vi også med tiltrengt kapital til selskaper i oppstartsfasen. I 2016 har Kreftforeningen investert i to nye teknologiselskaper som vil kunne gi kreftpasienter bedre behandling.

Forskning

Totalt bevilget Kreftforeningen 240 millioner kroner til ulike prosjekter ved norske forskningsinstitusjoner i 2016.

Om lag 180 millioner kroner ble tildelt gjennom den åpne utlysningen (Open Call) i oktober. Med 34 innvilgede prosjekter av totalt 218 søknader var konkurransen hard. Fordelingen til de ulike fagområdene var som følger: 47 millioner kroner til grunnforskning, 83 millioner kroner til translasjonsforskning, 34 millioner kroner til klinisk forskning, 12 millioner kroner til epidemiologi og 4 millioner kroner til helsefaglig og samfunnsvitenskapelig forskning.

Tildelingen ble offentliggjort på arrangementer i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø. Både givere og brukerrepresentanter deltok på alle arrangementene, i tillegg til mottakere av forskningsmidler.

Kreftforeningen har i 2016 gjennomført endringer i organiseringen og modellen for tildeling av forskningsmidler. Formålet med endringene har blant annet vært å sikre habilitet, økt brukermedvirkning og forenkling av administrative rutiner.

Som ledd i Kreftforeningens satsing for å legge til rette for mer klinisk kreftforskning ble det i 2016 delt ut 15 millioner kroner til frikjøp av klinikere til forskning ved fem av landets universitetssykehus.

Vi la til rette for brukermedvirkning i forskning gjennom at brukerrepresentanter deltok i vurderingen av søknader.

Kong Olav Vs kreftforskningspris på 1 million kroner gikk i 2016 til professor Kjetil Taskén ved Universitetet i Oslo. Taskén mottok prisen for sitt banebrytende arbeid innen immunterapi.

Prioriteringer og dyre medisiner

2016 har vært preget av debatter om tilgang til og kostnader på nye legemidler, spesielt innenfor kreftområdet, og Kreftforeningen har vært synlig og tydelig i debatten. Både prioriteringsmeldingen og legemiddelmeldingen er lagt frem og kommentert av oss. Kreftforeningen har gjentatte ganger påpekt at kostnadene til legemidler får for stor plass i debattene i forhold til andre utgifter, og at det er behov for midlertidige løsninger frem til legemidlene får sin endelige godkjenning.

Screening – viktige milepæler for tarmkreft og livmorhalskreft

Forskning konkluderer entydig med at tarmkreftscreening redder liv. Kreftforeningen har i flere år arbeidet for et nasjonalt program for tarmkreftscreening. I 2016 var tarmkreftscreening tema for vårt frokostseminar i anledning Verdens kreftdag. Det var en stor seier for oss da Nasjonalt råd for prioritering i helsetjenesten i 2016 anbefalte at tarmkreftscreening innføres som et nasjonalt tilbud gitt at enkelte forutsetninger oppfylles.

Vi er også fornøyde med at kvinner født 1991 og senere fikk tilbud om gratis HPV-vaksine mot livmorhalskreft gjennom Folkehelseinstituttets opphentingsprogram i 2016. Fremover må vi arbeide videre for at gutter også skal få dette tilbudet.

Faresignaler ved kreft

For å skape oppmerksomhet om faresignaler ved kreft i befolkningen har vi gjennomført flere kampanjer. Hudsjekkdagen ble gjennomført i mai for å skape økt oppmerksomhet om føflekkreft og førte til at flere krefttilfeller ble oppdaget. En kampanje om prostatakreft ble gjennomført i november og fikk stort gjennomslag. #Sjekkdeg-kampanjen for å få kvinner til å ta celleprøve for å avdekke livmorhalskreft nådde også bredt ut gjennom sosiale medier. Arvelig kreft var tema for årets Rosa sløyfe-aksjon.

4. Bedre livskvalitet for pasienter og pårørende

Tilbud til pasienter og pårørende

I 2016 lanserte Kreftforeningen nettsiden Lameghjelpe.no. Ved bruk av fysiske eller elektroniske gavekort kan venner og naboer tilby husvask, parykkprøving, kinobesøk og annen form for hjelp og opplevelser til kreftsyke. I Trondheim utprøves i tillegg en modell der frivillige tilbyr praktisk hjelp i hjemmet.

Kreftlinjen er et tilbud til dem som vil ha faglige råd om kreft, behandling, oppfølging og konsekvenser av kreftsykdom. I 2016 hadde Kreftlinjen omtrent 14 000 henvendelser. Kreftforeningens rettshjelp gir veiledning om for eksempel pasientrettigheter og ytelser fra Nav. I 2016 ga de råd i 1 200 saker, skrev klager på vegne av pasienter i 61 saker og tok ut én stevning for domstolene. I tillegg har vi 1,3 millioner unike brukere som søker informasjon om kreft på kreftforeningen.no. Det innebærer 20 prosent økning fra i fjor.

Kreftforeningen tilbyr møteplasser på ulike steder i landet: Vardesentrene finnes på syv av Universitetssykehusene og gir pasienter og pårørende et sted å ta en pause fra sykehushverdagen, møte andre samt faglige kurs. Treffpunkt og Temakafé er tilbud som avholdes stadig flere steder i landet. Både Vardsenteret, Treffpunkt og Temakaféene er godt besøkte møteplasser.

Uhelbredelig kreft

Kreftforeningen skapte i 2016 stor oppmerksomhet om å leve med uhelbredelig kreft, som var tema for vår årlige innsamlingsaksjon Krafttak mot kreft.

5. En mer brukerorientert kreftomsorg

Tydeligere brukerstemme

Kreftforeningen er et talerør for kreftpasienter. For å ytterligere kunne forsterke vår argumentasjon politisk, i inntektsarbeidet og i kommunikasjonsarbeidet vårt for øvrig, etablerte vi i 2016 et brukerpanel som raskt kan gjennomføre spørreundersøkelser. 1300 brukere – pasienter og pårørende – har meldt seg og besvarer spørsmål om livet under eller etter en kreftsykdom eller spørsmål som vedgår rollen som pårørende.

I november ble samvalgsverktøyet «Mine behandlingsvalg» lansert på helsenorge.no. Verktøyet skal bidra til at pasienten kan ta informerte valg sammen med sin behandler. Universitetssykehuset i Nord-Norge utviklet verktøyet i samarbeid med Kreftforeningen, Helsedirektoratet og Direktoratet for e-helse.

6. Økt engasjement for kreftsaken

Kreftforeningen som samfunnsaktør

Dagens Medisin kåret generalsekretær Anne Lise Ryel til den 17. mektigste personen i Helse-Norge. Med generalsekretærens plass i rådet for HelseOmsorg21, prioriteringsrådet og Nasjonalt e-helsestyre er Kreftforeningen en betydelig samfunnsaktør med rike muligheter til å bygge nettverk og inngå samarbeid. På alle våre formålsområder har Kreftforeningen godt samarbeid med politiske partier og relevante institusjoner og aktører.

Kreftforeningen var i 2016 organisasjonen med best omdømme i Norge (IPSOS profilundersøkelse for 2016). Gjennom året har Kreftforeningen, i gjennomsnitt, hatt ukentlige opptredener i riksdekkende TV og radio og er nevnt i 5 525 presseoppslag. Vi har dermed god synlighet både for beslutningstakere og befolkning.

Kreftforeningens Vitensenter – innovasjon og forskningsformidling på ny arena

Kreftforeningen skal etablere et vitensenter i Kongens gate. Målet med senteret er å skape dialog og nysgjerrighet, gi opplevelser og engasjement, samt fremme innovasjon og verdiskaping innen helse og teknologi. Senteret skal både være åpent for allmennheten og en foretrukken arena for ulike møter og arrangementer.

Byggeprosessen ble påbegynt høsten 2016, og åpning er planlagt september 2017.

Kampanjer og giverglede

Kreftforeningens hederspris i 2016 gikk til Thea Steen, som gjennom sin personlige historie og store engasjement bidro til at #sjekkdeg-kampanjen resulterte i at 6 500 flere kvinner tok celleprøve.

I 2016 oppnådde vi et sterkt engasjement i kampanjene våre. Nærmere 24 000 engasjerte seg som bøssebærere under Krafftak mot kreft. Aksjonen mobiliserte russ fra hele landet til å gå med bøsser, og totalt ble det samlet inn 37,5 millioner kroner gjennom aksjonen. Rosa sløyfe-aksjonen, som vi gjennomfører i samarbeid med Brystkreftforeningen, genererte nesten 33 millioner kroner.

Samlet opplever vi en økning i engasjement fra sponsorer og i innsamlede midler og gaver, men har en liten nedgang i antall medlemmer.

Frivillig engasjement

Frivillige bidrar i stadig flere av Kreftforeningens aktiviteter. I 2016 bidro 27 500 personer med sitt frivillige engasjement (2 500 flere enn i 2015). Alle grupper i samfunnet engasjerer seg som frivillige i Kreftforeningen, også profesjonelle. I 2016 ble gruppelederrollen innført. Konseptet innebærer at frivillige skal lede frivillige. Gruppelederrollen vil dermed gjøre det mulig å engasjere flere frivillige flere steder i landet, til glede for enda flere kreftpasienter og pårørende.

En lærende organisasjon

Gjennom «Ledelse og Medarbeiderskap, nettverk i frivillig-ideell sektor» er Kreftforeningen en pådriver for samarbeid og læring på tvers i frivillig sektor. I 2016 arrangerte vi «Ledertinget - en utviklingsarena for ledere i frivillig-ideell sektor».

Kreftforeningen meldte seg i 2016 ut av arbeidsgiverorganisasjonen Virke og inn i Abelia. Kreftforeningen er en kunnskapsvirksomhet og vårt arbeidsmiljø preges av mangfoldig og høy kompetanse. I alt var det 192 årsverk i Kreftforeningen. 78 prosent av de ansatte er kvinner, mot 77 prosent i 2015. Turnover for 2016 endte på 7 prosent. I undersøkelsen «Young professional attraction index» ble Kreftforeningen nummer 19 av 100 vurderte arbeidsgivere. Det slår fast at Kreftforeningen er en attraktiv arbeidsplass.

Kreftforeningen er en IA-virksomhet. Sykefraværet i Kreftforeningen var på 6,8 prosent i 2016, mot 5,3 prosent året før. Vi jobber med å forebygge og redusere sykefravær samt styrke jobbnærværet. Det har ikke vært meldt om alvorlige skader eller ulykker på arbeidsstedet i 2016. Vi er sertifisert som miljøbedrift av Stiftelsen Miljøfyrtårn og driver ikke virksomhet som forurensar det ytre miljøet.

I 2016 påbegynte vi et større arbeid rundt kvalitets- og risikostyring og har blant annet gjennomgått og forbedret våre administrative rutiner.

Økonomiske hovedlinjer

Kreftforeningens regnskap er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1988 og i henhold til regnskapsstandarden NRS(F) «God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner».

Aktivitetsresultat

I 2016 ble aktivitetsresultatet minus 9 millioner kroner mot et negativt resultat på 48,9 millioner kroner i 2015. Innsamlede midler og gaver har økt med 3,7 millioner kroner sammenlignet med 2015. Forbruk av midler til å anskaffe inntekter er redusert med 4 millioner kroner, og vi har brukt 13,5 millioner kroner mindre på formål i 2016 enn i 2015. Finansinntektene var 56 millioner kroner i 2016 mot 39,8 millioner kroner i 2015.

Inntekter

Kreftforeningens arbeid er i hovedsak finansiert gjennom innsamlede midler, testamentariske gaver og tippemidler. Testamentariske gaver var en av de største inntektskildene i 2016 og utgjorde 137,3 millioner kroner. Vi hadde mer enn 31 000 faste givere som ga oss 36,5 millioner kroner. Gjennom giverbrev mottok vi 52,4 millioner kroner, og vi mottok 24,4 millioner kroner i minnegaver (gaver som gis til minne om en avdød person). Kreftforeningen driver ikke med telefonsalg.

Fra Norsk Tipping mottok vi 69 millioner kroner i 2016. Fordelingen av tippemidler kan bli vesentlig endret etter 2018 og vil kunne innebære store økonomiske konsekvenser for Kreftforeningen.

I 2016 fikk Kreftforeningen 2,6 millioner kroner i offentlige tilskudd samt 29,7 millioner kroner i momskompensasjon.

Forbruk av midler

Innsamlingsprosenten var 80,9 prosent i 2016 og økte fra 79,6 prosent i 2015. Kreftforeningen er registrert i Innsamlingsregisteret og tilfredsstillende kravet om at minst 65 prosent av innsamlede midler skal brukes på formålet. Inntektene fra testamentariske gaver, aksjoner og andre gaver var høyere i 2016 enn i 2015, mens forbruket av midler ble redusert. Felleskostnader, dvs kostnader som ikke kan direkte henføres til noen spesiell aktivitet, på totalt 64,4 millioner kroner, har blitt fordelt på innsamlingskostnader, de enkelte hovedaktivitetene og administrasjonen ut fra antall årsverk som er tilknyttet aktiviteten. Kreftforeningen har benyttet 482,7 millioner kroner til formål. Dette tilsvarer 84,6 prosent av totalt forbrukte midler, mens det tilsvarende tallet var 84,3 prosent i 2015. Administrasjonskostnader som omfatter deler av de administrative funksjonene og deler av utgiftene knyttet til generalsekretær og assisterende generalsekretær, utgjør 1,4 prosent av forbrukte midler.

Finans

Kreftforeningen plasserer sine midler etter råd fra et eget finansutvalg med profesjonelle frivillige. Målet er å finne balansen mellom en tilfredsstillende avkastning og samtidig sikre at midlene plasseres med den forsiktighet, herunder sikkerhet, likviditet og risikospredning, som behandling av innsamlede midler tilsier.

Av Kreftforeningens forvaltede midler utgjorde de eksternt forvaltede midlene ved utgangen av 2016 951,7 millioner kroner som fordelte seg med 499 millioner kroner i aksjefond og 452,7 millioner kroner i renteinstrumenter. Avkastningen på de eksternt forvaltede midlene har vært 54,7 millioner kroner i 2016. Dette tilsvarer en avkastning på 6,1 prosent. Til sammenligning var avkastningen 37,5 millioner kroner i 2015, en avkastning på 4,9 prosent. Det er tatt ut 4,7 millioner kroner fra porteføljen i løpet av 2016.

I perioden 2001–2016 har gjennomsnittlig årlig avkastning for Kreftforeningens midler til ekstern forvaltning vært 5,5 prosent.

For å redusere risikoen knyttet til investeringer i aksjefond og renteinstrumenter har Kreftforeningen valgt å benytte seks ulike forvaltere. Vi hadde en fordeling mellom aksjefond og renteinstrumenter på henholdsvis 52 prosent og 48 prosent ved utgangen av 2016. Videre var fordelingen mellom norske og utenlandske aksjefond på 51 prosent og 49 prosent. Aksjeplasseringene i utenlandske aksjefond er ikke valutasikret mot norske kroner. Fondene Kreftforeningen er investert i, er notert i norske kroner og har aksjeplasseringer i lokale valutaer over store deler av verden. Ved å være eksponert i flere valutaer oppnår man redusert valutarisiko. Kreftforeningen har etiske retningslinjer for finansforvaltningen. Dette innebærer at vi ikke skal investere i virksomheter eller i konsern/grupper som produserer tobakk. Videre skal vi følge "Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utenlands investeringsunivers".

Gjeld

Kreftforeningen har gitt bevilgninger til prosjekter som først forfaller til betaling etter utløpet av 2016. Dette utgjør 525,6 millioner kroner og er klassifisert som gjeld i balansen. Øvrige gjeldsposter er hovedsakelig knyttet til leverandørgjeld, offentlige avgifter og lønnsforpliktelser.

Likviditet

I 2016 ble likviditetsbeholdningen redusert med 16,8 millioner kroner. Ved utgangen av 2016 hadde Kreftforeningen bankinnskudd på 134,5 millioner kroner. Bankbeholdningen ble redusert med 66,7 millioner kroner i løpet av 2016, og verdipapirporteføljen økte med 49,9 millioner kroner. Ikke utbetalte bevilgninger som er klassifisert som gjeld i balansen, ble redusert med 7,5 millioner kroner i løpet av 2016.

Formålskapital

Det er nødvendig at Kreftforeningen har tilstrekkelig formålskapital til å kunne håndtere en fremtidig inntektssvikt. Kreftforeningen skal være en langsiktig og forutsigbar aktør med en robust kapital slik at vi er i stand til å ta store, nasjonale løft på kreftområdet. Våre samarbeidspartnere kan og skal være trygge på at Kreftforeningen kan følge opp sine forpliktelser innen kreftforskning og kreftomsorg. Det er satt av midler til alle prosjekter som Kreftforeningen bidrar til, slik at finansieringen av disse er sikret uavhengig av inntektsutviklingen fremover.

Fortsatt drift

Regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift, og styret bekrefter at denne forutsetningen er til stede.

Andre forhold

Det har etter det styret kjenner til, ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som har betydning for organisasjonens stilling og resultat.

Stiftelser

Kreftforeningen forvalter og/eller deltar i 17 stiftelser som har kreftsaken som formål.

Oslo, 30. mars 2017

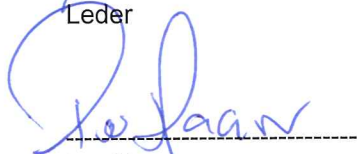
Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
Leder

Carl Otto Løvenskiold
Nestleder

Tord Dale

Per Haarr

Odd Gulbrandsen

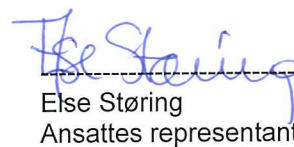
Grete Wennes

Lars A. Akssen

Maja-Lisa Løchen

Else Støring
Ansattes representant

Anne Lise Ryel
Generalsekretær

KREFTFORENINGEN
 AKTIVITETSREGNSKAP

ANSKAFFELSE AV MIDLER		2016	2015
Medlemsinntekter		22 755 032	23 231 703
Tilskudd			
Offentlige tilskudd	Note 2	32 320 816	31 924 798
Tippenøkkel		69 048 000	69 048 000
Andre tilskudd	Note 3	8 977 663	8 363 787
Administrasjonstillegg ved tilskudd	Note 3	1 417 100	1 296 000
Sum tilskudd		111 763 579	110 632 585
Innsamlede midler og gaver			
Testamentariske inntekter		137 280 522	139 700 070
Minnegaver		24 374 767	23 604 482
Gaver og innsamlede midler fra privatpersoner		155 191 542	161 896 843
Gaver fra stiftelser		10 564 842	7 079 622
Gaver fra næringslivet		38 235 997	29 658 670
Sum innsamlede midler og gaver		365 647 669	361 939 687
Operasjonelle aktiviteter			
Inntekter fra formålsaktiviteter		712 828	687 580
Sponsorinntekter		2 007 891	2 290 098
Andre inntekter fra operasjonelle aktiviteter		1 742 880	895 089
Sum operasjonelle aktiviteter		4 463 599	3 872 767
Sum finansinntekter	Note 4	55 987 285	39 781 324
Sum andre inntekter		758 425	374 409
Sum anskaffelse av midler		561 375 589	539 832 475
FORBRUK AV MIDLER	Note 5,6,7		
KOSTNADER VED ANSKAFFELSE AV MIDLER			
Medlemmer		7 441 619	8 001 148
Tilskudd		518 882	555 808
Forbruk av midler til innsamling			
Testamentariske inntekter		13 226 339	17 256 938
Minnegaver		3 317 969	3 523 603
Gaver og innsamlede midler fra privatpersoner		49 660 624	48 974 740
Gaver fra stiftelser		187 750	171 197
Gaver fra næringslivet		3 559 755	3 825 607
Sum forbruk av midler til innsamling		69 952 437	73 752 085
Operasjonelle aktiviteter		1 583 497	1 210 644
Andre anskaffelsekostnader		0	0
Sum kostnader ved anskaffelse av midler		79 496 435	83 519 685
KOSTNADER TIL FORMÅLET			
Bevilgninger			
Forskning		240 213 595	250 099 922
Kreftomsorg	Note 8	59 536 921	65 006 777
Internasjonalt arbeid		1 482 513	2 170 696
Forebyggende		770 000	505 910
Sum bevilgninger		302 003 030	317 783 306
Aktiviteter			
Forskningsledelse		13 019 676	12 510 247
Informasjon		51 403 489	53 494 507
Kreftomsorg		84 734 334	82 686 934
Samfunnskontakt		10 598 279	9 480 005
Internasjonalt arbeid		3 133 237	3 037 731
Forebyggende		17 857 842	17 298 533
Sum aktiviteter		180 746 857	178 507 955
Administrasjonskostnader	Note 9	8 081 071	8 935 816
Sum forbrukte midler		570 327 393	588 746 762
ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT		-8 951 804	-48 914 287
TILLEGG / REDUKSJON FORMÅLSKAPITAL			
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner		-19 272 326	-20 650 060
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner:		36 756 000	-26 840 000
Annen formålskapital		-8 531 870	96 404 347
Sum disponert		8 951 804	48 914 287

KREFTFORENINGEN

BALANSE

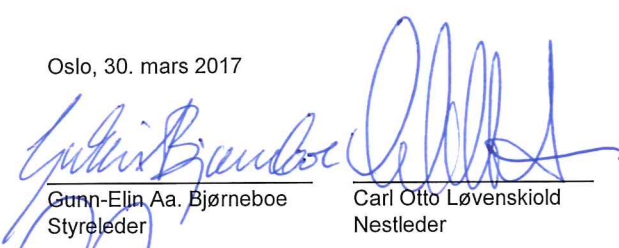
EIENDELER	Note	31.12.2016	31.12.2015
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Eiendommer	Note 10	814 018	814 019
Driftsmidler	Note 11	16 642 004	16 011 458
Finansielle anleggsmidler			
Langsiktige plasseringer	Note 12, 14	185 000	185 000
		-----	-----
Sum anleggsmidler		17 641 022	17 010 477
OMLØPSMIDLER			
Fordringer	Note 13	19 934 079	17 167 070
Investeringer			
Markedsbaserte aksjer og aksjefond	Note 14	499 068 997	458 685 867
Markedsbaserte rentebærende papirer	Note 14	452 710 120	443 167 934
Bankinnskudd, kontanter o.l.	Note 15	134 479 007	201 193 694
		-----	-----
Sum omløpsmidler		1 106 192 202	1 120 214 565
SUM EIENDELER		1 123 833 224	1 137 225 042

KREFTFORENINGEN

BALANSE

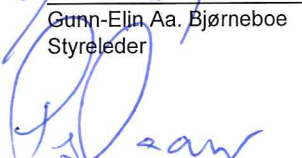
FORMÅLSKAPITAL OG GJELD	Note	31.12.2016	31.12.2015
FORMÅLSKAPITAL			
Grunnfond	Note 16	100 000 000	100 000 000
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner	Note 16	54 873 805	35 601 479
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner:	Note 16		
- Forskning		199 702 000	202 340 000
- Kreftomsorg		28 582 000	62 700 000
- Annen formålskapital med selvpålagte restriksjoner		100 000 000	100 000 000
Annen formålskapital	Note 16	70 702 039	62 170 169
Sum formålskapital		553 859 843	562 811 647
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	Note 17	254 696	247 796
Ikke utbetalte bevilgninger	Note 18	525 576 024	533 105 802
Andre forpliktelser		15 500	16 750
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		17 028 399	15 283 564
Tilskuddsgjeld		3 593 746	2 948 777
Skyldige offentlige avgifter		10 214 001	9 406 780
Annen kortsiktig gjeld		13 291 013	13 403 925
Sum gjeld		569 973 380	574 413 395
SUM FORMÅLSKAPITAL OG GJELD		1 123 833 224	1 137 225 042

Oslo, 30. mars 2017

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
Styreleder

Carl Otto Løvenskiold
Nestleder

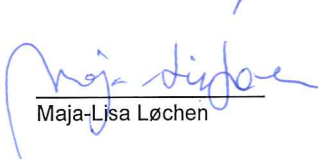

Tord Dale

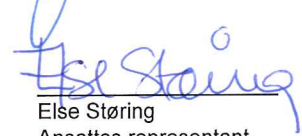

Per Haarr

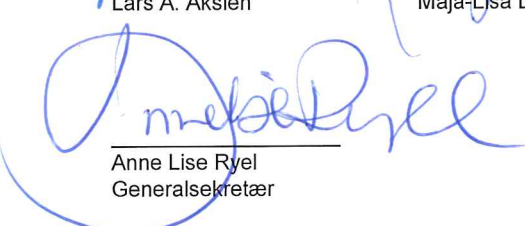

Odd Gulbrandsen

Grete Wennes

Lars A. Akslen

Maja-Lisa Løchen

Else Støring
Ansattes representant

Anne Lise Ryel
Generalsekretær

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2016	2015
I Årets aktivitetsresultat	-8 951 804	-48 914 287
II Poster i aktivitetsregnskapet som ikke har direkte likviditetseffekt:		
+ Avskrivninger og nedskrivninger	5 912 706	6 448 466
+/- Tap/gevinst ved salg av varige driftsmidler	1	3
Sum poster i aktivitetsregnskapet som ikke har direkte likviditetseffekt:	5 912 707	6 448 469
III Investeringer, avhendelser og finansiering		
- Anskaffelse av varige driftsmidler	-6 543 251	-14 038 785
Sum investeringer, avhendelser og finansiering	-6 543 251	-14 038 785
IV Andre endringer		
+/- Endringer i fordringer	-2 767 009	4 243 884
+/- Endring i leverandørgjeld & mottatte forskudd	2 389 804	3 334 740
+/- Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	694 309	46 155
+/- Endring i avsetning for forpliktelser	-7 524 128	45 759 655
Sum andre endringer	-7 207 023	53 384 434
= Sum likviditetsendringer gjennom året	-16 789 372	-3 120 168
+ Likviditetsbeholdning 01.01	1 103 047 495	1 106 167 663
= Likviditetsbeholdning 31.12	1 086 258 123	1 103 047 495
IB finansielle omløpsmidler	901 853 801	894 541 562
UB finansielle omløpsmidler	951 779 117	901 853 801
Årets endring	49 925 316	7 312 239
Utbetalt fra porteføljevaltning i regnskapsåret	4 722 453	30 146 432

Noter til årsregnskapet for 2016

Note 1 Generelt om regnskapet og regnskapsprinsipper

Årsregnskapet omfatter den ideelle organisasjonen Kreftforeningen, som er en forening uten økonomisk vinning som formål. Det er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1988 og i henhold til regnskapsstandarden NRS(F) God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Hovedregel for vurdering av inntekter og kostnader

Medlemsinntekter, innsamlede midler og gaver regnskapsføres etter kontantprinsippet når de er mottatt. Samarbeidsavtaler og tilskudd inntektsføres når organisasjonen har juridisk rett til midlene. Tilskudd fra ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering samt andre tilskudd som det knytter seg betingelser til, inntektsføres i takt med forbruk av midlene. Ikke inntektsførte tilskudd balanseføres under posten tilskuddsgjeld.

Kostnader føres etter transaksjonsprinsippet, når de er påløpt.

Testamentariske inntekter føres når boet er oppgjort. I de tilfeller Kreftforeningen står for skiftet, blir Kreftforeningens andel av boet inntektsført når verdier er realisert og overført til boets bankkonto.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, er klassifisert som omløpsmidler, mens fordringer over ett år er klassifisert som anleggsmidler. Fordringene er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost med fradrag for planmessige avskrivninger. Dersom virkelig verdi av anleggsmidler er lavere enn balanseført verdi og verdifallet forventes ikke å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives lineært over den økonomiske levetiden. Aktiveringsgrensen er kr 50 000.

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Annen langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

Investeringer

Markedsbaserte finansielle instrumenter, herunder aksjer, aksjefond, obligasjoner, obligasjonsfond og pengemarkedsfond, er bokført som omløpsmidler og inngår i Kreftforeningens verdipapirportefølje. De er vurdert til virkelig verdi på balansedagen. Enkeltaksjer Kreftforeningen mottar, som ikke kan avhendes umiddelbart av årsaker som lav verdi og lite antall på aksjeposten, bokføres til markedspris (der det finnes). Langsiktige plasseringer er klassifisert som finansielle anleggsmidler og nedskrives ved verdifall.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Bankinnskudd, kontanter o.l. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Bevilgninger

Kreftforeningen kostnadsfører bevilgninger på bevilgningstidspunktet i tråd med NRS(F) God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Skatteplikt

Kreftforeningen driver i all hovedsak ikke skattepliktig virksomhet, med unntak av enkelte aktiviteter definert som skattepliktig virksomhet.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med aktuell skattesats på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet.

Note 2 Offentlige tilskudd

	2016	2015
Oslo kommune		207 306
Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)	109 486	369 684
Helsedirektoratet	2 509 492	2 500 633
Nordland fylkeskommune		100 000
Skien kommune		20 640
Nærings- og fiskeridepartementet (NFD)		303 114
The Royal Norwegian Embassy in Dar es Salaam		92 186
MVA-kompensasjon	29 681 838	28 331 235
Rogaland fylkeskommune	20 000	
Sum offentlige tilskudd	32 320 816	31 924 798

Note 3 Andre tilskudd

Kr 9,7 millioner kommer fra ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering, og kr 0,7 millioner kommer fra Barnekreftforeningens forskningsfond.

Note 4 Finans- og investeringsinntekter

Finans- og investeringsinntekter	2016	2015
Renteinntekter og netto realiserte gevinster/-tap på aksjer og obligasjoner	1 336 684	2 236 420
Urealiserte finansinntekter/tap	54 650 601	37 544 903
Totale finansinntekter	55 987 285	39 781 324

Note 5 Spesifikasjon av kostnader etter art

	2016	2015
Lønnskostnad	127 340 127	124 229 069
Av- og nedskrivning	5 912 706	6 448 466
Annen driftskostnad	437 073 355	458 068 971
Finanskostnader	2 025	24 213
Totalt	570 328 213	588 770 720

Totalsummen avviker fra totalt forbrukte midler i aktivitetsregnskapet som følge av at deler av finanskostnadene har gått til reduksjon av finansinntektene i aktivitetsregnskapet.

Note 6 Kostnader til fordeling

Felleskostnadene består av følgende:

	2016	2015
Administrasjon	6 143 471	6 647 256
IKT	11 271 698	11 125 234
Juridisk	2 983 998	3 102 449
Regnskap/lønn	3 549 597	3 388 944
HR/personal	3 374 945	4 009 713
Hovedkontor, drift	18 870 103	21 550 637
Distriktskontorer	18 248 485	17 001 007
Sum felleskostnader	64 442 297	66 825 241

Direkte kostnader er henført til den aktiviteten kostnaden gjelder. Felleskostnadene fordeles på innsamlingskostnader, de enkelte hovedaktivitetene og administrasjon i aktivitetsregnskapet ut fra antall årsverk (personer) som er tilknyttet aktiviteten. I 2016 er det foretatt noen mindre endringer på inndelinger i organisasjonens aktivitetsregnskap. Tilsvarende er gjort i fjorårstallene i aktivitetsregnskapet for å vise tilnærmet sammenlignbare tall.

Felleskostnader er fordelt i henhold til tabellen nedenfor:

	2016	2015
Medlemmer	829 177	884 158
Testamentarisk	2 019 099	1 873 217
Minnegaver	660 918	768 019
Gaver og innsamlede midler fra privatpersoner	6 312 036	6 313 952
Firma/næringsliv	1 138 548	1 300 013
Operasjonelle	392 603	247 265
Sum innsamlingskostnader	11 486 987	11 499 017
Forskningsledelse	2 860 390	3 652 773
Informasjon	9 165 023	10 332 355
Kreftomsorg	27 133 762	27 649 830
Samfunnskontakt	3 183 446	3 165 737
Internasjonalt arbeid	1 012 064	936 609
Forebyggende	7 806 992	7 696 971
Administrasjonskostnader	1 793 633	1 891 949
Sum aktiviteter	52 955 310	55 326 224
Sum fordelte felleskostnader	64 442 297	66 825 241

Note 7 Lønn og personalrelaterte kostnader

Gjennom 2016 var det 192 årsverk i Kreftforeningen. Kostnadene spesifiseres som følger:

	2016	2015
Lønninger	108 230 686	105 407 349
Arbeidsgiveravgift	15 144 731	14 670 449
Pensjonskostnader	3 449 631	3 656 020
Andre ytelser	515 079	495 251
Sum lønnsrelaterte kostnader	127 340 127	124 229 069

Det er i løpet av regnskapsåret gitt følgende ytelser til ledende personer i foreningen: Generalsekretær Anne Lise Ryel kr 1 436 776 i lønn og feriepenger, pensjonspremie med kr 27 217 og andre ytelser med kr 47 355. Generalsekretæren er omfattet av Kreftforeningens pensjonsordning i Statens pensjonskasse og har i tillegg en pensjonsordning som innebærer at alders- og uførepensjonen også skal beregnes av lønn utover 12G. Styret mottar ingen godtgjørelser.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse for generalsekretær eller leder av styret.

Godtgjørelse til Deloitte AS og samarbeidende selskaper for revisjon og revisjonsrelaterte tjenester utgjør:

	2016	2015
Lovpålagt revisjon	431 250	402 500
Attestasjoner, Kreftforeningen	65 983	46 673
Diverse revisjonsrelatert bistand	20 594	11 875
Revisjon og attestasjon av stiftelser	7 500	7 500
Sum	525 327	468 548

Alle beløp er inklusiv merverdiavgift.

Note 8 Assosierte medlemmer

Kreftforeningen har i 2016 bevilget kr 21,59 millioner til de assosierte medlemmene. Tilsvarende tall i 2015 var kr 23,91 millioner.

Note 9 Administrasjonsprosent, formålsprosent og innsamlingsprosent

Kreftforeningen har som målsetning at administrasjons- og formålsprosenten skal være henholdsvis maksimum 4 % og minimum 80 %.

Administrasjonskostnader inkluderer kostnadene i forbindelse med organisasjonssjef, økonomisjef og generalsekretærens personlige assistent, revisjonshonorarer, styremøter, årsrapporten, ledergruppens koordinator, 25 % av kostnadene for assisterende generalsekretær, 30 prosent av kostnadene for generalsekretær og andel av felleskostnader.

Administrasjonsprosenten er beregnet som administrasjonskostnader delt på sum forbrukte midler og er på samme nivå som i 2015.

Formålsprosenten er beregnet som kostnader til formålet delt på sum forbrukte midler og er omtrent lik som i 2015.

Innsamlingsprosenten er andelen av innsamlede midler som er igjen etter at forbruk av midler til innsamling er trukket fra. Innsamlingsprosenten økte noe fra 2015 til 2016 blant annet som følge av økte gaver fra næringslivet uten at tilhørende kostnader økte tilsvarende.

	2016	2015	2014	2013	2012
Administrasjonsprosent	1,4 %	1,5 %	1,6 %	1,5 %	1,6 %
Formålsprosent	84,6 %	84,3 %	85,9 %	85,7 %	85,0 %
Innsamlingsprosent	80,9 %	79,6 %	81,8 %	79,1 %	80,8 %

Note 10 Eiendommer

Eiendommer i foreningens eie består av tomter og eiendommer som er blitt testamentert til foreningen. Alle skal avhendes over tid. De er ikke gjenstand for avskrivning.

Kreftforeningen har arvet flere bebygde og ubebygde områder ulike steder i landet. Arven er ikke inntektsført fordi verdiene er vanskelig å anslå.

I de tilfeller der vi har arvet eiendommer hvor verdien kan anslås med rimelig stor sikkerhet, er arven inntektsført og verdien er tatt inn som anleggsmiddel i balansen.

Note 11 Driftsmidler

	IKT- Investeringer	Møbler/inventar/ flyttekostnader	PC og mobiltilf	Biler	Totalt
Kostpris pr. 01.01	18 934 243	11 080 997	2 412 637	59 135	32 487 012
Avgang kostpris	-	-	-	-	-
Årets anskaffelser	3 501 076	2 754 540	287 635	-	6 543 251
Kostpris pr. 31.12.	22 435 319	13 835 537	2 700 272	59 135	39 030 263
Akkumulert avskr. pr. 01.01	-10 688 417	-3 966 798	-1 761 203	-59 135	-16 475 553
Avgang akk.avskrivning	-	-	-	-	-
Årets av og nedskrivning	-4 013 116	-1 298 391	-601 198	-	-5 912 706
Akkumulert avskr. pr. 31.12.	-14 701 534	-5 265 189	-2 362 402	-59 135	-22 388 259
Bokført verdi pr. 31.12.	7 733 785	8 570 348	337 871	-	16 642 004
Avskrivningssats	25 %	12,5 %	50 %	20 %	

Note 12 Datterselskapet Kreftforeningen Livskraft AS

Kreftforeningen Livskraft AS er heleid av Kreftforeningen. Total innskutt egenkapital er kr 150 000. Resultatet for Kreftforeningen Livskraft AS var kr 397 i 2016. Egenkapitalen er tapt og var minus kr 0,6 millioner ved utgangen av 2016. Kreftforeningen vil beholde Kreftforeningen Livskraft AS og vil dekke eventuelle fremtidige kostnader som påløper for selskapet.

Formålet til selskapet er salg av produkter, lotteri og annen kommersiell virksomhet med det formål å tilføre Kreftforeningen og kreftsaken inntekter, samt utøvelse av annen virksomhet som

hører sammen med dette, herunder deltagelse i andre selskaper med lignende formål. Det har ikke vært noen virksomhet i selskapet i løpet av 2016.

Note 13 Fordringer

	2016	2015
Kundefordringer	15 675 798	10 881 950
Forskuddsbetalte kostnader	1 969 827	2 143 959
Testamentariske gaver, ikke overført	2 284 173	4 120 118
Legater	0	15 195
Andre fordringer	4 281	5 848
Sum	19 934 079	17 167 070

Note 14 Investeringer og langsiktige plasseringer

Verdien av aksjefond og rentebærende papirer som er bokført som omløpsmidler, er i henhold til regnskapsloven bokført til virkelig verdi.

Aksjefond

Forvaltet av:	Kostpris	Markedsverdi
Pareto Forvaltning	40 665 766	61 203 300
DNB Asset Management	135 350 709	147 626 355
KLP Fondsförvaltning	102 185 998	122 840 598
Fondsfinans Kapitalforvaltning	27 956 712	48 155 164
Nordea Investment Management	25 639 932	37 282 694
Danske Capital	70 149 634	81 934 380
Kreftforeningen		26 506
Total	401 948 751	499 068 997

Rentebærende papirer

Forvaltet av:	Kostpris	Markedsverdi
Danske Capital	200 312 439	200 406 299
DNB Asset Management	254 068 102	252 294 051
Kreftforeningen		9 770
Total	454 380 541	452 710 120

I 2016 ble det utløst likviditet fra porteføljen med 4,7 millioner kroner.

Langsiktige plasseringer	2016	2015
Diverse aksjeposter	185 000	185 000
Totale langsiktige plasseringer	185 000	185 000

Note 15 Bankinnskudd, kontanter o.l.

	2016	2015
Bankinnskudd, kontanter o.l.	134 479 007	201 193 694
Av dette er følgende bundet:		
Skattetrekk	6 098 255	5 461 712
Likvide midler disponibelt for Kreftforeningen	128 380 752	195 731 982

Note 16 Formålskapital

Formålskapitalen med selvpålagte restriksjoner som er øremerket forskning, gjelder såkornsmidler og andre større strategiske satsinger. Beløpet som er øremerket kreftomsorg, vedrører Kreftforeningens satsing på bevilgning til kreftkoordinatorstillinger i kommunene. Kreftforeningen skal ha en formålskapital som sikrer en styrt avvikling av organisasjonen dersom alle inntekter forsvinner. I tillegg skal vi ha kapital til større strategiske satsinger. Dette er klassifisert som annen formålskapital med selvpålagte restriksjoner. Styret vedtar hvilke midler som skal avsettes, og følger opp bruken av disse. Formålskapitalen pr. 31.12.2016 er på kr 553 859 843 etter at årets resultat er tilført.

	Formålskapital pr 1.1.2016	Tilført 2016	Brukt 2016	Formålskapital pr 31.12.2016
Grunnkapital	100 000 000	0	0	100 000 000
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner:				
Krafttak mot kreft	0	37 532 529	37 532 529	0
Rosa sløyfe innsamling	22 784 063	23 147 206	20 000 000	25 931 268
Øremerkede midler fra stiftelser	1 901 000	10 226 761	10 494 052	1 633 709
Øremerkede testamentariske gaver	6 995 989	38 189 013	25 421 893	19 763 109
Andre øremerkede gaver	3 920 427	15 156 551	11 531 259	7 545 719
Sum formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner	35 601 479	124 252 059	104 979 733	54 873 805
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner:				
Forskning	202 340 000	4 600 000	7 238 000	199 702 000
Kreftomsorg	62 700 000	-6 725 000 *)	27 393 000	28 582 000
Andre selvpålagte restriksjoner	100 000 000	0	0	100 000 000
Sum formålskapital med selvpålagte restriksjoner	365 040 000	-2 125 000	34 631 000	328 284 000
Annen formålskapital	62 170 169	6 725 000 *)	-1 806 870	70 702 039
Formålskapital	562 811 647	128 852 059	137 803 863	553 859 843

*) 6,725 millioner kroner er reklassifisert fra selvpålagte restriksjoner kreftomsorg til annen formålskapital.

Note 17 Pensjonskostnader, -midler og forpliktelser

Kreftforeningen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon og har pensjonsordning i Statens pensjonskasse som tilfredsstiller kravene i denne loven. Denne pensjonsordningen er regnskapsført som innskuddsbasert pensjonsplan fordi det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon til å regnskapsføre planen som en ytelsesbasert plan. Alle ansatte som oppbærer fast lønn i kortere eller lengre perioder, er med i ordningen.

Kreftforeningen har også pensjonsforpliktelser for 4 pensjonerte tidligere ansatte som har rett til definerte fremtidige ytelser. Forpliktelsene er fondert gjennom et forsikringselskap. I tillegg betales det ut pensjon til en person som finansieres over foreningens drift. Denne ordningen er udekket. Årets pensjonsfordring er nedvurdert til kr 0 fordi det ikke er noen aktive medlemmer i ordningen. Fremtidige utbetalinger dekkes av premiefondet. Arbeidsgiveravgift beregnes av faktisk netto underfinansiering.

Spesifikasjon av pensjonskostnader:	2016	2015
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	115 054	120 800
Avkastning på pensjonsmidler	-93 694	-96 571
Resultatført aktuarielt tap	0	169 595
Nedvurdering av overfinansiering	-21 360	-193 824
Arbeidsgiveravgift på innbetalt beløp	0	0
Netto pensjonskostnad (-inntekt)	0	0
Andre pensjonskostnader (-inntekt)	3 023 340	3 204 225
Arbeidsgiveravgift av innbet andre pensjonskostnader	426 291	451 796
Totale pensjonskostnader (-inntekt)	3 449 631	3 656 020

	2016		2015	
	Sikrede kollektive	Andre usikrede	Sikrede kollektive	Andre usikrede
Påløpte pensjonsforpliktelser	4 562 246	223 222	4 789 675	217 175
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-4 720 000	0	-4 490 000	0
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-187 804	0	-437 340	0
Periodisert arbeidsgiveravgift		31 474		30 622
Nedvurdering av overfinansiering	345 558		137 665	
Netto pensjonsforpliktelse (-midler)	0	254 696	0	247 796

Økonomiske forutsetninger	2016	2015
Diskonteringsrente	2,60 %	2,50 %
Forventet lønnsregulering	2,50 %	2,50 %
Forventet pensjonsøkning	2,25 %	2,25 %
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	2,25 %	2,25 %
Forventet avkastning på fondsmidler	3,60 %	3,30 %

Note 18 Forskningsmidler og andre bevilgninger

Midler bevilget for 2017 – 2020 er kostnadsført, og det som ikke er utbetalt er lagt til som gjeld under ”ikke utbetalte bevilgninger”. Prosjektmidler bevilget for 2016 eller tidligere som ennå ikke er brukt, er lagt til samme gjeldspost.

	Ikke utbetalte bevilgninger	
	2016	2015
ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering	9 296 000	4 597 083
Andre bevilgninger forskning	462 340 827	465 602 518
Andre bevilgninger kreftomsorg	53 339 197	62 754 015
Andre bevilgninger internasjonalt	600 000	152 187
Totalt	525 576 024	533 105 802

	2016	2015
Beløp som forfaller til betaling kommende år	279 560 905	292 340 019
Beløp som forfaller til betaling om ett år eller senere	246 015 120	240 765 783
Totalt	525 576 024	533 105 802

Note 19 Skattekostnad

	2016	2015
Skattepliktig resultat	-9 369	-2 109
Anvendelse av fremførbart underskudd fra tidligere år	0	0
Grunnlag for beregning av skatt	0	0

Betalbar skatt i balansen	0	0
----------------------------------	----------	----------

Betalbar skatt	0	0
Endring i utsatt skatt	0	0
Skattekostnad	0	0

Underskudd til fremføring	85 098	75 728
Utsatt skattefordel	20 423	18 932
Herav ikke balanseført utsatt skattefordel	-20 423	-18 932
Utsatt skatt i balansen	0	0

Begrunnelsen for at utsatt skattefordel ikke er balanseført, er at det er tvil om at fremtidige skattepliktige overskudd vil være tilstrekkelige til å utnytte skattefordelen.

Til representantskapet i Kreftforeningen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Kreftforeningens årsregnskap som viser et negativt aktivitetsresultat på kr 8 951 804. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, aktivitetsregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og generalsekretærs ansvar for årsregnskapet

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringssskikk i Norge.

Oslo, 30. mars 2017
Deloitte AS

Bjørn Prestegard
statsautorisert revisor

Representantskapet i Kreftforeningen

Dato: 19. april 2017

ÅRSBERETNING FRA KONTROLLKOMITEEN I KREFTFORENINGEN FOR 2016

I henhold til Kreftforeningens vedtekter § 8a avgir kontrollkomiteen herved sin årlige beretning til representantskapet.

Kontrollkomiteen har siden 2016 hatt følgende medlemmer:

Dag Simpson
Ingrid Tjønneland
Tone Merete Østensen

Kontrollkomiteen har hatt to møter i 2016. Kontrollkomiteen har kontrollert at Kreftforeningens virksomhet i beretningsåret har vært drevet i samsvar med lov, vedtekter og representantskapets retningslinjer.

Det tilkommer kontrollkomiteen særlig å påse at Kreftforeningens midler til enhver tid er plassert på en betryggende måte. Kreftforeningens midler forvaltes innenfor rammer vedtatt av styret. Historisk har forvaltningsstrategien vært betryggende og gitt god akkumulert avkastning. 2016 ga en avkastning på 6,1 % for Kreftforeningens verdipapirportefølje mot en avkastning på 4,8 % for Kreftforeningens referanseindeks. Etter komiteens oppfatning er avkastningen tilfredsstillende. Ved årsskiftet hadde Kreftforeningen NOK 951,7 millioner til ekstern forvaltning.

Kontrollkomiteen har gjennomgått styrets og finansutvalgets protokoller, samt andre dokumenter komiteen har funnet det nødvendig å gjennomgå. Komiteen har fått alle opplysninger fra Kreftforeningens administrasjon og revisor som komiteen har bedt om.

Kontrollkomiteen har gjennomgått styrets årsberetning for 2016 og det styrebehandlede årsregnskapet for 2016. Kontrollkomiteen har fått seg forelagt revisjonsberetningen for 2016, og revisor har avgitt "ren" beretning.

Det materiale kontrollkomiteen har fått seg forelagt gir ikke foranledning til særlige bemerkninger utover det som fremgår av denne beretning.

Kontrollkomiteen anbefaler at styrets beretning og Foreningens årsregnskap for 2016 godkjennes av representantskapet.

Kontrollkomiteen

Ingrid Tjønneland

Dag Simpson
Leder

Tone Merete Østensen